

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۵/۰۸/۱۷

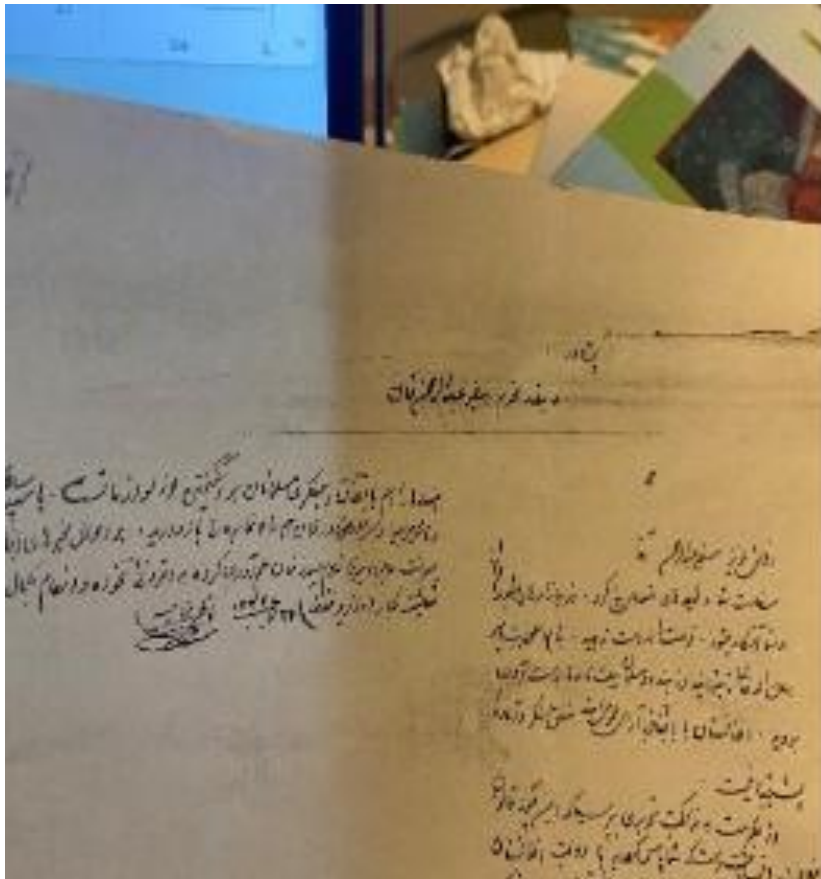
دوکتور رشید

نامه نهایت مهم سردار اعلی و ناظر خارجیہ

محمود طرزی به سفیر افغانستان در هند

(شش روز قبل از جنگ سوم افغان - انگلیس - ۱۹۱۹)

به احترام سالگرد آزادي افغانستان (۲۸ اسد)

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

علامه محمود طرزی از ارکان مهم

حکومت امانی و از تیوری پردازان نظام جدید افغانی که بعد از شهادت امیر حبیب الله خان بعد از توطیه شماری از دولت مردان پیشین چون سردار نصرالله خان و مستوفی المالک کامیاب بدرآمد، نامه را عنوان نماینده و سفیر حکومت جدید افغانستان در هند به عبدالرحمان آقا فرستاده که وی باید در بخش پالیسی جدید و داعیه استقلال افغانستان تبلیغات خود را در بین هندوان و مسلمانان هند گسترده تر ساخته و درین راه از هیچ گونه تلاش های مادی معنوی خود دریغ نورزد. از طرز نگارش نامه برمیآید که این نامه را شخصاً سردار عالی و ناظر خارجی افغانستان علامه محمود طرزی نوشته است. این نامه در زمان است که شاه امان الله خان بر سر پر کشور تکیه زده و در تلاش بود که افغانستان آزاد و مستقل را در نقشه سیاسی جهان قرار دهد، طوریکه در مجلس مشورتی (که جنگ باید کرد و یا صلح) گفته بود: «چون من کلاه سلطنت را بحضور شما ملت مشروط به حصول استقلال بر سر گذاشته ام، این تاج و کلاه را از سر بر آورده نمی توانم، و این کلاه دلکش باین درد سر می آرد که باید

برای حصول این مدعا از جان خود بگذرم اما چون ملت مرابهمین شرط بیادشاهی خود برگزیده اند، باید مانند من بقبول این سربازی و فداکاری حاضر شوند و حاضر باشند. و مشورت می خواهم که عقلاً و وکلاً ملت چه نوع مشورت میدهند. صلح و یا جنگ. و گفت، من صلح را اگر مقابل پیشنهاد کند می پذیرم و اما بشرط آنکه صلح شرافت مندانه باشد. شرافت این صلح وابسته بحصول استقلال کامل است ...»

شاه امان الله این خواسته خود را ضمن نامه که بتاريخ دوشنبه (۱۸) برج جوزا سال ۱۲۹۸ ش { ۱۰ رمضان ۱۳۳۷ ق - ۹ جون ۱۹۱۹ در جواب نامه و بصرای هند برتانوی از کابل نوشته نیز با جرأت تام اظهار داشته است. « در باب نفری که منتخب شده و فرستاده شد - ایشیک آقاسی ملکی و نفری را که ارسال میداریم مطلق اختیار برای شان داده نشده که اختیار شرایط صلح را بخیال خود داشته باشند، برای شان حد و اندازه و دستوالعمل داده شده که تا باین اندازه اخیر حرف بزنید که شرف و عزت افغانستان باشد اگر قبول کردند مدعا حاصل شد و اگر از اندازه ما تجاوز کرده و قبول نکردند تا حیات داریم بسروجان می کوشیم و جامه زنان رانمی پوشیم، خیال و فکر من از برای شما خوب معلوم شده و گاهی این ننگ و عار را بگردن نمی گیرم - انشاء الله تعالی» (سلطنت امان الله شاه ص ۱۶۵)

در نامه زیرین نادر و ناخوانده شده که من خدمت خوانندگان آریه می دارم نیز اولتر از همه به مشاهده می رسد که تلاش مسلحانه برای آزادی افغانستان آغاز گردیده و از نماینده افغانستان جناب عبدالرحمان خان (*) تقاضا بعمل آمده تادریاره داعیه ملی افغان ها که اعلام آزادی کشورشان بوده است به سمع مردمان هندوستان اعم از هند و مسلمان نیم قاره که خود در تلاش آزادی هندوستان مصروف مبارزه اند برسانند. ناظر وزارت خارجه افغانستان به نماینده افغانستان این مشوره را نیز گوش زدمی کند که تا صدای ملت و شخصاً شاه امان الله را که آزادی افغانستان رابه هر قیمت که باشد استرداد می کند. به مقامات انگلیسی در هندوستان نیر برسانند .

متن نامه

اخوی عزیز سفیر عبدالرحمان آقا

سفارت شما وظیفه های متعددی پیدا کرد. از بیان نامه های مطبوعه احال بر شما آشکار میشود، فرصت های را از دست ندهید. بنام اعحضرت امیر امان الله خان تا میتوانید از هندو مسلمان بیعت نامه های بدست آورده بروید. افغانستان با اتفاق آرای عمومی هند متفق الفکر و آماده پشتیبانیست .

از حکومت به نزاکت تحریری بپرسید که این چگونه قانون است خلاف انسانیت است که شما پاس کردید؟ دولت افغانستان چون با افکار صلح پسندانه و آزادانه همه انسانیت پروتست میکند .

اگر میدانید که وقتست درجرايد هم ولوله بيندازيد، زيرا فرصت خوب نزيكشده والحا صل بشريت ودرستي وزودي هر آنچه لازم بدانيد درراه فکراعلحضرت که بشما معلوم است خدمت نماييد، درين خصوص ازصرف پيسه هم خود داري نکنيد زيراسود وبهبود ... چند است. مولانا عبيد الله باردوي سمت مشرقی وحاجي مولوي عبدالرازق درسرحد ومهمند است. بعضاً باهم مخابر بواسطه آدمهای معتمد بکنيد. مرزا غلام حيدخان و ديگرکارداران را بفعاليت برجلب قلب هندو ومسلمان ورفع تعصب مسلمانان ازهندوکذالك. هندوها راهم با اتفاق وهمفکری مسلمانان برانگيختن ازلوازماتست. با سپه سالاروناظرحربيه وسردارمحمد نادرخان هم را ومخابره را بازداريد. براحوال مخابره های آنجا بمعرفت عاليجا ميرزا غلام حيدخان علم آوري کرده به افزوني تنخواه وانعام بکمال فعاليت بکار اندازيد فقط - ۲۷ رجب ۱۳۳۷
ناظرخارجہ (امضا)
امضا محمود طرزی

(*) به گفتهء روانشاد پوپلزایی : « عبدالرحمان خان [ولد سردار عبدالوهاب خان ولد سردار ميرافضل خان] در عهد اميرحبيب الله خان نماينده سياسي افغانستان در هند برتانوی بو، و تا سال ۱۲۹۸ شمسی دوام داد، سردار عبدالحيب خان برادر عبدالرحمان خان مذکور است، و اين خاندان از منورين آزادی خوا و طرفدار نهضت و ترقی معارف افغانستان با صول عصری بودند... » (پوپلزایی ، سلطنت امان الله شاه و استقلال مجدد افغانستان بخش اول ص ۲۱۶)

ترجمه انگلیسی نامه

Translation of an letter date the 27th Rajab 13337 (29th April 1919) from Mahmud Beg Tarzi, Afghan Commissary for foreign Affairs , received in the Afghan Envoy's post at simla on the 7 may 1919

My dear brother Envoy Abdur Rahman Agha

Your Ambassadorship has produced a number of duties. The printed baiannamas (proclamation) will make clear to you the situation. Do not let the opportunity slip out of (your) hands. Please obtain baiat names (deeds of allegiance) in the name of His Majesty Amir Amanullah Khan from Hindus and Musalmans. Afghanistan is in concurrence with the general opinion of India. Is of the same view and is determined to back her (India) .

Ask the Government politely in writing what this law opposed to humanity is which they have passed? In its peaceful thoughts and independence Afghanistan is in accord with the whole humanity loving world, and (accordingly) she protests against this law which is opposed to humanity.

If you see that the time is (opportune) , also put excitement in newspapers because a good opportunity is drawing near. In short, with real accuracy and quickness do service as you think necessary, in the way of (carrying out) the views of His Majesty which you know. In this respect do not spare expenditure of money because the gain and advantage are twofold Maulana Obeidulla is with the armies in the eastern direction and Haji Maulvi Abdur Razik is on the frontier, and (mong?) the Mohmands. Please get into communication with them through trustworthy men. it is essential that Mirza Ghulam Hyder Khan and others Kardar should win over the hearts of Hindus and Musalmans, and win the pleasure of Hindus, and in the same way to unite the Hindus with the musalmans. Please Keep in touch with the Commander-in-chief and the war minister, and Sardar Muhammad Nadir Khan . By acquainting

د پانچو شميره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خپر و لولئ

yourself with the newswriters of that place through the exalted Mirza Ghulam Hyder Khan encourage them to do their work by giving them more pay and rewards.

Date 27 Rajab 1337 Hijri (Sd) Mahmud Tarzi.

(29 April 1919) . Foreign Minister.

یادهانی: اصل این نامه در آرشیف ملی هند در بخش خارجه اسناد محرم محفوظ است.

د پانوی شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ